

Yakın Geçmiş Üzerine Anımsatmalar Kimi Değerlendirmeler

Öncelikle, Oda Yönetim Kurulu'nun, gerekli bularak yayın yaşamına soktuğu "Mavi Gezegen" adlı popüler yerbilimleri dergisinin yayın yaşamını başarılı bir çizgide sürdürmesini dilerim.

Ancak, bir meslek kuruluşunun kendi yakın geçmişinden gelen, kapanmaya yüz tutmuş yaraları kaşımak istercesine üye tabanında kimi yeni zıtlıklara yol açabilecek tartışmaları, dergide yer alan ve Oda'nın 80'li yılların ortalarındaki yönetimlerini ve yönetim anlayışlarını ağır bir dille eleştiren, hatta suçlama düzeyini de aşan bir üslupla yargılayan bölümleri içeren 'popüler yerbilimi, gerek ve amaçları' başlıklı yazıyla başlatmış olmasını en azından şansızlık olarak gördüğümü belirtmek isterim.

Bu durumun ancak karşılıklı suçlamalarla can bulabilecek gelişmelere, jeoloji mesleği ve bilimüne hiçbir yararı olmayacak tartışmalara dönüşmemesi için duyarlı olunması gereğine inanıyorum. Bu yazının amacı söz konusu yazıya doğrudan yanıt vermek değildir. Buna karşılık bazı noktaların altına çizilmesi ve kimi anımsatmalarda bulunulmasında yarar vardır.

Bilindiği ve belirtildiği gibi yargıların kaynağında Türkiye Jeoloji Kurumu'nun, kendi üye

tabanı çoğunluğunun iradesiyle kapatılmış olması yatmaktadır. Bu durumu doğuran en önemli etkenin, jeoloji mühendislerinin tek bir mesleki kurumsal çatı altında örgütlenmek iradesi olduğuna hiç kuşku yoktur. Bu bağlamda TJK'nun feshedilmesi, örgütte birliğin doğrudan hedefi değil sonucu olmuştur.

Eğer ortada iki mesleki kurumsal çatı var ve üye tabanının iradesi, nedenlerini, gerekçelerini açıkça belirterek (katılırız, katılmayız), örgütte birlik mutlaka sağlanmalı demiş ve bu hedefe ulaşılması mücadelesini kararlılıkla başarıya taşımışsa, bunun sonucu olarak da meslek kuruluşlarından biri kendini feshetmişse, artık burada tartışılması gereken, mesleki kurumsal çatılardan birinin neden yaşatılmadığı değil, örgütte birlik hedefinin kendisidir.

Çünkü örgütte birlik hedefi konmamış olsaydı, bugün mesleki kuruluşlardan birinin feshedilmesi gibi bir durum söz konusu olmayacak, buna karşın, üye tabanımızı örgütte birlik hedefine getiren iradeyi ortaya çıkaran nedenlerin tümü varlığını sürdürmüş olacaktı.

Aradan on yıla yakın bir süre geçmiştir. Gelinek noktadan geriye bakmak, gündemini doğru belirlemek koşuluyla bir tartışma açmak

elbette mümkündür. Ancak bunu yaparken, örgütte birliğin sağlanmış olmasının jeoloji bilimi ve mesleği açısından ne getirdiğini, ne götürdüğünü tüm sonuçlarıyla iyi niyetle sorgulamak ya da yanlış olmuştur, ben buna inanıyorum diyerek, ön yargılı ve kafanızdaki sorumlu yönetim, yönetici ve anlayışları, ağır bir üslupla yargılamak da yaklaşım biçimleridir. Ancak bu yaklaşım biçimlerinden ilki, varsa eksikliklerin giderilmesi olanağına ve yapılması gerekenlere ulaşılmasının yolunu açarken, ikincisi bu yolu tümünden kapatacak riskleri taşımaktadır. Hiç kuşkusuz bu tür yaklaşım biçimleri gereksinilen değil kaçınılması gereken yaklaşımlardır.

Bu açıdan bakıldığında, yargılamamanın zamanlaması da, yeri de üslubu da yanlıştır ve duygusal, bu yönüyle gerçeklikten uzak, gecikmiş bir tepkinin güdülediği yargıların tümü içerik olarak da tutarlı değildir. Öte yandan aynı duygusallıktan ve tepkili olmaktan kurtularak, konuya bu yargıları öne çıkarmadan bakıldığında, yazıda irdelenmesi gereken kimi önemli saptamaların var olduğu da görülür.

Örgütte birliğin sağlanmış olmasıyla, mesleğin bilimsel temeli ni simgeleyen ve oluşturan bir alt yapının tahrip edildiği, bu duru-

mun bilgi üretimini genelde olumsuz etkileyecek, özelde de yayın alanında önemli eksikliklere ve boşluklara yol açtığı saptaması önemlidir.

Bu saptamanın yaşanmakta olan kimi olumsuzlukları yansıttığı kabul edilebilir olsa bile, bunlardan örgütte birliği sorumlu tutmak yanıltıcıdır ve daha önemlisi çözümün yanlış yerlerde aranmasını getirir.

Çok iyi bilinmelidir ki, örgütte birliğin temelinde, jeoloji bilimi ve tekniğinin ayrılmaz bütünlüğü vardır. Bu aynı zamanda jeoloji mesleğinin de temelidir. Bu anlayış, jeoloji mesleğini simgeleyen Çekiç'in bir ucuna bilim öteki ucuna da teknik diyerek, Çekiç'i, jeoloji bilimi ve tekniğinin ayrılmazlığının da simgesi saymıştır. Yine bu anlayış, jeoloji de mesleki etkinliklerin de özünü ve dayanaklarını oluşturacak bilimsel bilgi üretiminin, varlık nedenleri örtüşen ayrı mesleki kurumsal çatılar altında bölünerek değil, aynı örgüt çatısı altında kurumsallaştırılmasını amaçlamıştır.

Ayrıca, jeolojide bilimsel bilgi üretiminin, tüm meslek mensuplarının çıkarlarının odaklaştığı tek bir potada değerlendirilmesinin sağlanmasına çok büyük bir önem verilmiştir.

Kısaca, mesleğin bilimsel altyapısının tahrip edilmesi değil, tam tersine var olan bilimsel alt yapının, bilimsel bilgi üretim gücümüzün, Oda bünyesine taşınması suretiyle daha verimli ve daha üretken kılınabilmesi, örgütte birlik hedefinin varlık nedeni olarak görülmüştür.

Bu bağlamda, bugün gelinen noktanın, amaçlanan nokta olup olmadığı sorusuna yanıt aramak elbette ki önemlidir. Bu önemin gereği olarak mesleğin bilimsel

altyapısının, gerek kurumsallaşması ve gerekse verimli, üretken bir düzeye çıkarılmasında eksiklikler ve yetersizlikler sözkonusu edilebiliyorsa, bunun nedenlerinin, yansız her tür saplantıdan uzak biçimde ortaya çıkarılması gerekir.

Açıklanmaya çalışılan nedenlerin zorunlu bir sonucu olarak, TJK'nun, feshedilmesinden, Jeoloji Mühendisleri Odası yönetimlerini sorunlu tutan her kesimden meslektaşlarımız, buna tepki olarak JMO'dan uzak durmayı, etkinliklerine katılmamayı, katkı koymamayı ve Oda'nın hiçbir organında görev almamayı yeğlemişlerdir.

Ağırlıklı olarak akademisyen meslektaşlarımızın öncülük ettiği bu durumdan, Oda'nın bilimsel bilgi üretim gücü ve organlarının olumsuz etkilendiği ve etkilenmekte olduğu anlaşılıyor.

Bu durumda eksiklik ve olumsuzlukların giderilebilmesi için yapılması gerekenlerin bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiği netleşmektedir. Hiçbir kurumsal çatı, doğaüstü güçler taşıdığına inanılan tılsımlı bir varlık olarak görülemez ve bir arada olabilmeyi, üretebilmeyi ve gücümüzü birleştirmenin koşulu sayılamaz.

Bu düşünceden hareketle, kâhınca öncelikle yapılması gereken, bilimsel bilgi üretiminin başkoşulu ve gücünün, her kesimden nitelikli insan kaynağımız olduğunu bileterek, bu kaynağın tek bir damlasını dahi feda etmeden, Oda'nın ilgili organlarında değerlendirilmesinin sağlanabilmesi ve her üyeye tartışmasız ve önyargısız açık olan bu yoldaki buzların eritilebilmesidir.

Jeoloji bilimi ve mesleğinin geliştirilebilmesi ve çıkarlarının korunabilmesi bakımından bunu başarmak zorunluluğu vardır ve bu görev önümüzde durmaktadır.

Mavi Gezegen Dergisi'nin ya-

yın yaşamına sokulabilmesi, bu görevin başarılabilmesine işaret eden güzel bir örnek, sevindirici bir başlangıç görülmelidir.

Bu arada 80'li yıllarda Oda'mızda 'her nasılsa' değil, bilinçle sorumluluk üstlenen ve sorumluluklarını bilen biri olarak, o dönemlerin yönetimleri adına olmasa da, bir iki noktaya daha değinerek, bitirmek istiyorum.

Kurulduğu 70'li yılların ilk yarısından günümüze kadar, Jeoloji Mühendisleri Oda yönetimlerinde, ülke sorunlarını meslek sorunlarından ayırmayan, bilimi yaşadığı toplumu için gören ve kendini, kendi toplumundan sorumlu sayan bir aydın yaklaşımıyla, bireysel hiçbir çıkar beklentisi içinde olmadan, ülke sorunlarıyla da ilgilenen, büyük bir özveriyle nice zorlukları aşarak, bunun mücadelesini veren anlayışlar, sorumluluk üstlenmişlerdir.

Hiç tartışmasız bu anlayışlar, Oda'mızda, aklın ve bilimin sesinin egemen kılınması uğraşını vermekle kalmamış, kendilerini aynı zamanda bu sesin güvencesi saymış, sadece aklın ve bilimin sesine değil, bu sesin can verdiği bütün değerlere ihanetle, kendi varlık nedenlerine ihanetle eş tutmuşlardır.

Bu anımsatmaları bir daha gerektirmeyecek günlere diyerek..., Oda'mızın bugün bulunduğu noktaya taşınmasında omuz veren, başta yitirdiğimiz değerlerimiz olmak üzere, herkesi saygıyla, sevgiyle anıyorum...

İsmail H. Kulaksızoğlu

Jeoloji Yüksek Mühendisi
İller Bankası Yüksek Fen Heyeti Üyesi